

Datum
2023-03-30

Dnr
512-8561-2023

Ändringshistorik

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2023-01-19	1	Stefan Husar	Skapat dokument
2023-03-30	2	Stefan Husar	Dokument klart

Restaureringsplan för Natura 2000-området Tanumskusten SE0520150 inom projektet LIFE RestoRED **LIFE19 NAT/SE000172**

Summary

This document provide a brief overview of the measures that will take place in the LIFE RestoRED project at the Natura 2000 site Tanumskusten 0520150. Location of different actions can be seen in the maps in the end of this document.

Om Projektet

Projektet LIFE RestoRED arbetar med att restaurera skötselkrävande naturtyper, mestadels betesmarker och slåtterängar. Arbetet utförs inom Natura 2000-områden under åren 2021 till 2027. Naturtyperna som restaureras finns med på den rödlista för naturtyper som EU tagit fram. Arbetet som omfattas av den här restaureringsplanen utförs av Länsstyrelsen i Västra Götaland. Läs mer om projektet på webbplatsen [LIFE restoRED](http://www.liferestored.se) (www.liferestored.se)

Uppgifter om området

Natura 2000-område: Tanumskusten SE0520150

Naturresevat: Otterön

Län: Västra Götaland

Kommun: Tanum

Förvaltare/kontaktperson på Länsstyrelsen: Västkuststiftelsen/Stefan Husar

Koordinater för restaureringsområde: SWEREF99 TM 6507927,897867 280921,757809

Viktiga kontaktpersoner/organisationer i Natura 2000-området:

Patrik Wingård, Västkuststiftelsen

Stefan Husar, Länsstyrelsen

Beskrivning av objektet

Otterön är belägen ca 5 km sydväst om Grebbestad. Ön är en av Tanums-skärgårdens största öar. Den södra delen av ön präglas av flack terräng. Den nordöstra delen där-emot har en starkt bruten topografi med markanta sprickdalar i nordväst-sydostlig riktning. Den centrala delen av ön är i stort sett en höglänt berg-platå och här finns öns högsta punkt, 60,9 m ö h. Härifrån är utsikten över omgivande skärgård vidsträckt. Den rika förekomsten av skaljord har givet underlag för en artrik vegetation.

På ön påträffas åtskilliga orkidéarter, till exempel Jungfru Marie nycklar, ängsnycklar, brudsporre, honungsblomster och tvåblad. Rika lövskogsområden inramar dalsidornas branter på många håll. För övrigt karakteriseras Otterön av omfattande hållmarker med ljunghed. Här finns flera av gräsmarksnaturtyperna, bland annat torra hedar (4030). Natura 2000-arterna kalkkärrsgrynsnäcka och smalgrynsnäcka finns på Otterön.

Reservatet ingår som en del av Tanumskustens Natura 2000-område och området är av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet. En bevarandeplan har upprättats för Natura 2000-området Tanumskusten där det främsta syftet är att bevara de värdefulla marina miljöerna, havsstrandängarna och ädellövskogen.

Syfte och mål med åtgärderna i projektet

I det här området ska naturtyperna 9070 och 4030 med en mosaik av 4010, 6230, 6270 ges en stärkt ekologisk status genom att röja, avverka och bränna ljung.

Allmänheten och sakägare ska ha fått kunskap om projektet genom skyltning och informationsmöten.

Samarbete ska ha skett med ett naturbruksgymnasium.

Tabell 1 Naturtyper som omfattas av projektåtgärder

Naturtypskod	Natura 2000 naturtyp (namn)	Areal (ha)
Utvecklingsmark	Målnaturtyp: Mosaik av 4030, 4010, 6230, 6270	7,6
Utvecklingsmark	Målnaturtyp: 9070	3,6

Åtgärder som är aktuella i Natura 2000-området Tanumskusten SE0520150

Tabell 2 Planerad omfattning

Action	Namn	Längd (m)	Area (ha)	Antal
C1.1	Röjning och avverkning		11,2	
C1.2	Restaureringsbete		11,2	
C1.6	Gräs och ljungbränning		7,6	
D1	Fotodokumentation			
E1.1	Obligatorisk projektskylt			1
E2.3	Kurs/ws för naturbruksskola			1

Beskrivning av åtgärderna

Action C1.1 Röjning och avverkning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023-10-01 till 2025. Inga åtgärder genomförs under perioden 15 april – 15 juli av hänsyn till häckande fåglar och övrig fauna.

Beskrivning: Restaureringsområdet ligger i ett stort område med hållmarksmosaik norr om Heden i centrala delen av Otterön och är en mosaik av torra hedar, fukthed, skogsbeklädd mark och gräsmark. Åtgärdsområdet består av tre delområden. Nordost- och sydostdelarna utgörs av utvecklingsmark som efter åtgärder utvecklas mot en mosaik av Natura 2000-naturtyperna 4030, 4010, 6230 och 6270. Mellan dessa mosaikområden finns ett igenväxt trädbeklätt område med tall och vidgrenig ek som tyder på att området tidigare varit betat. Detta område ska utvecklas mot 9070.

- Områdena med hållmarksmosaik (foto 1) är främst igenvuxna med enbuskar och tall. Huvuddelen av tallen ska avverkas. Endast enstaka grövre och knotiga tallar ska sparas. Avverkad tall ska huvudsakligen tas bort men en del kan läggas i faunadepåer i solbelysta lägen. Om mängden avverkade tallar blir stor får Länsstyrelsen, entreprenören och Västkuststiftelsen ta beslut på plats om var den ska göras av. Enbuskar, sly och all gran röjs på ytor som har möjlighet att bli gräs- eller hedmark. Stamar, grenar, ris och enbuskar ska eldas i lämpliga klåvor och helst på fuktiga platser. Om det finns bärande träd och buskar ska dessa sparas.
- I det centrala trädbeklädda området (foto 2) ska ek och övrig ädellöv frihuggas. Alla enbuskar ska tas bort och i förekommande fall ska även gran röjas. Bärande träd och buskar ska sparas. Ris kan eldas i öppna gläntor så länge inte sparade träd och buskar skadas.

Foto 1. Vid sprickor i hållarna växer äldre grov ljung som ska brännas och tall som ska tas bort.

Foto 2. Det centrala trädbeklädda området är igenväxt av framförallt enbuskar.

Action C1.2 Restaureringsbete

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2027-08-31

Genomförs: 2024-04-15 till 2027

Beskrivning: Åtgärdsområdet ingår idag i befintliga fållor som betas av får och nötkreatur. Betesdriften ska fortsätta oförändrat under restaureringsperioden.

Action C1.6 Gräs och ljungränning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: Första gången 2024-03-01 – 2024-04-15

Beskrivning: Ljungränningen genomförs i de två mosaikytorna där röjning och avverkning utförts. Ljunghed ska brännas fläckvis under olika år för att skapa en succession med olika ålder på ljungen.

Action D1.Fotopunkter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023 och 2027

Beskrivning:

För att dokumentera effekten av restaureringsåtgärderna kommer foton att tas på strategiska platser före restaureringsåtgärder och efter genomförda åtgärder. Fotopunkterna finns utmärkta på karta nedan.

Fotodokumentation sker också under genomförandet av projektet och publiceras som en enkel rapport på projektets webbplats (www.liferestored.se).

Action D2.1 Utvärdering av bevarandestatus för naturtyper

Möjlig tidsperiod: 2026-03-01 till 2027-02-28

Genomförs: 2026-2027

Beskrivning:

Efter genomförd restaurering ska en bedömning göras om statusen för de naturtyper som restaurerats har förbättrats. Bedömningen sker genom observationer på plats och kan genomföras av den som ansvarat för restaureringen, eller en särskild inventariare. Data från genomförda inventeringar av arter och naturtyper används också som underlag för bedömningen. Bedömningen kommer slutligen att registreras i Naturvårdsverkets databas NNK.

Action D5.2 Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs:

I samband med restaureringsåtgärder kommer särskild hänsyn tas till pollinerarnas framtida miljö. Bärande träd och buskar kommer att sparas inom området. De kommer märkas ut i fält med snitslar.

För planeringen pollinerarnas miljö har projektets receptsamling för möjliga åtgärder använts och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Resultaten kommer publiceras på projektets (www.liferestored.se) och Länsstyrelsens webbplats (www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland.html)

Action D5.3 Planering och utvärdering av skapande av död ved

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023-2025

Beskrivning:

I samband med avverkning av träd inom action C.1 kommer död ved att skapas. Faunadepåer och enskilda stammar av framför allt tallved kommer att finnas inom mosaikområdena. Åtgärderna finns utmärkta på kartor nedan. Depåerna och stammarna kommer att placeras i söderläge för bästa resultat.

För planeringen av vilken död ved som ska skapas har projektets checklista använts och efter genomförd avverkning kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Action E1.1 Obligatorisk projektskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs:

Beskrivning:

En skylt som beskriver projektets arbete kommer att sättas upp. Ungefärlig placering av skylten finns utmärkt på karta nedan.

Action E1.2 Temaskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2024

Beskrivning:

En skylt som beskriver bränning av gräs- och ljunmarker kommer att tillverkas och sättas upp. Placeringen av skylten finns utmärkt på karta nedan.

Action E1.5.1 Infomöte markägare brukare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023

Beskrivning: Informationsmöte med markägaren om planerade åtgärder och mål.

Action E2.3 Kurs/ws för naturbruksskola

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023-2024

Beskrivning:

Exkursioner i fält kommer göras med elever och lärare på Dingle naturbruksgymnasium.

Målet med fältbesöken är att eleverna ska få erfarenhet av praktiskt naturvårdsarbete som de kan ha nytta av efter avslutade studier som entreprenörer eller markägare.

Kartor

Bild 1 Översiktskarta, Natura 2000-området Tanumskusten
 Overview for the site Tanumskusten

Översiktskarta

Tanumskusten SE0520150, Otterön

2023-0

Bild 2 Detaljkarta över Otterön, röjningsåtgärder som genomförs i projektet
Detailed map for restoration by clearing of overgrowth measures in the project at Otterön.

2023-03-27

C1.1 Röjningar

Tanumskusten SE0520150, Otterön

 C1.1 - Röjning

0 90 180 360 Meter © Länsstyrelsen © Lantmäteriet

Bild 3 Detaljkarta, gräs- och ljungränning som planeras i projektet
Detailed map for restoration burning in the project

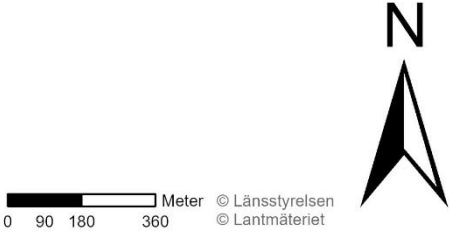
2023-03-29

C1:6 Ljungbränning

Tanumskusten SE0520150, Otterön

 C1.6 - Gräs/ljungbränning

Bild 4 Detaljkarta, restaureringsbete som genomförs i projektet
Detailed map for restoration grazing in the project.

2023-03-31

C1:2 Restaureringsbete

Tanumskusten SE0520150, Otterön

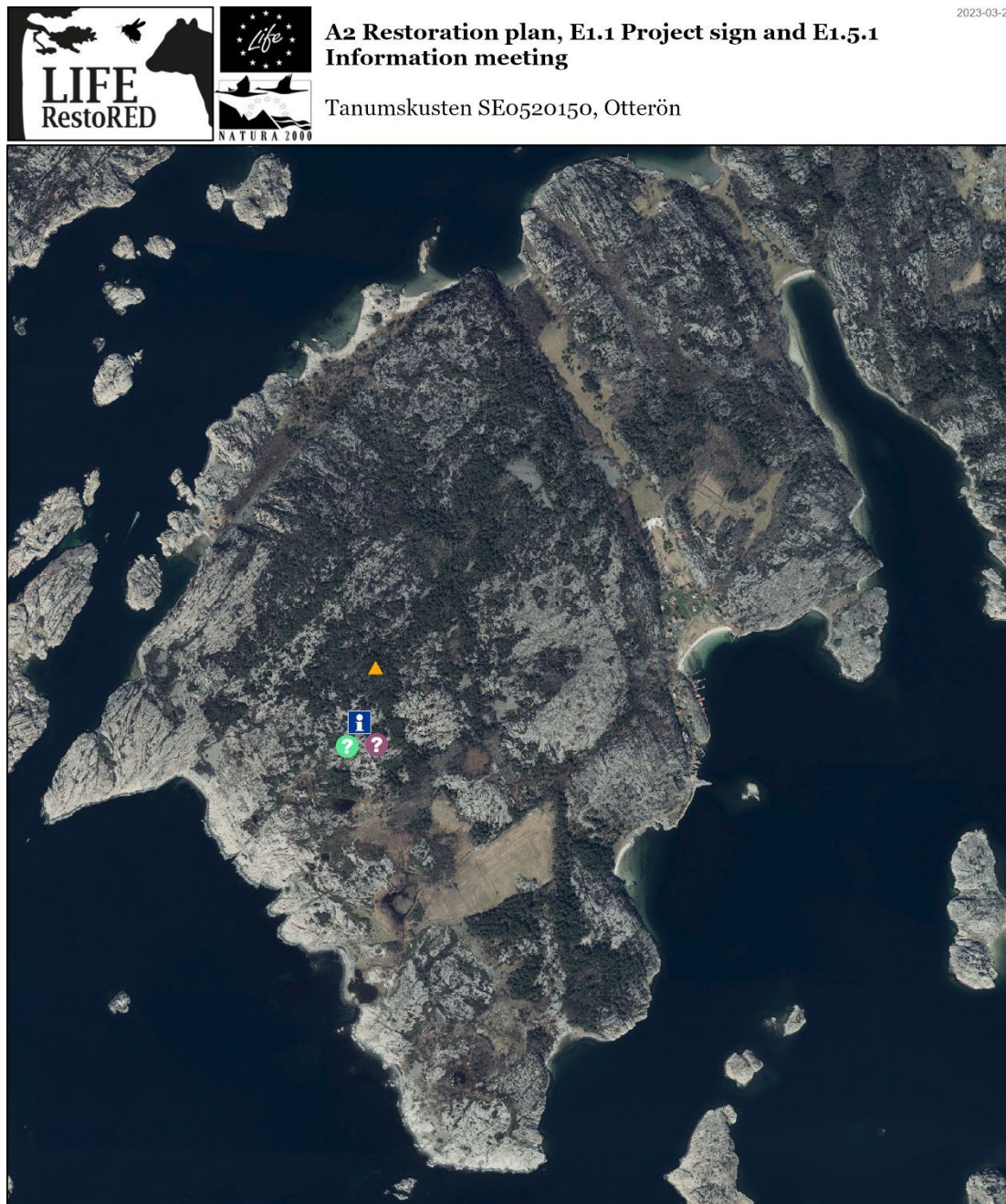
Restaureringsbete

 C1.2 - Restaureringsbete

0 90 180 360 Meter © Länsstyrelsen © Lantmäteriet

Bild 5 Detaljkarta, informationsinsatser som genomförs i projektet Detailed map for fencing and information measures in the project.

- A2 - Restaureringsplan
- E1.1 - Obligatorisk projektskylt
- E1.5.1 - Infomöte markägare brukare
- E2.3 - Kurs/ws för naturbruksskola

0 90 180 360 Meter © Länsstyrelsen
© Lantmäteriet

LIFE-programmet

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt. Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats : <https://ec.europa.eu/easme/en/life>